

Изази Суботом.

Цијена: За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годину 6 ф., на чо год 3 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новчића.

За све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 20 франака, на чо године 10 франака, на четврт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се у плаћеним писмима непосредно администрацији «Гл. Црногорца» на Цетиње, а може се и картом упутницом на пошту у Котор. Дописи шиљу се уредиштву. Рукописи се невраћају.

За огласе плаћа се од реда 5 новч. За огласе веће и на дуже вријеме мање.

Позив на претплату НА „ГЛАС ЦРНОГОРЦА“.

Крајем овога мјесеца истиче претплата многијем нашијем претплатницима, као и свјема онима, којима се дуговало за лист од г. 1877.

С тога позивамо учтиво и њих и сваког другог, који би хтио наш лист држати почетком мјесеца Априла, да се за рана пожуре с пошљањем претплате, да им не би који број листа изостао.

Цијена је «Гласу Црногорца» за ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (и за БОСНУ и ХЕРЦЕГОВИНУ):

- На годину . . . 6 фор. а. вр.
 - На по године . . . 3 " " "
 - На три мјесеца . . . 1 " 50 н.
- За све друге земље у Јевропи и Америци:
- На годину . . . 20 франака.
 - На по године . . . 10 " " "
 - На три мјесеца . . . 5 " " "

Претплатници из Аустро-Угарске (и Босне с Херцеговином) нека шаљу своју претплату поштанском упутницом на г. Петра Рамадановића у Котор. А претплатници с друге стране нека шаљу своју претплату у плаћеном писму на «Управу» «Гласа Црногорца» на Цетиње».

Цетиње, 1. Марта 1879.

У П Р А В А

ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.

ЦЕТИЊЕ, 23. Марта.

Највише државне власти: законодавна, управна и судска, већ су организоване у нас. Државни савјет, министарство и велики суд устројени су потпуно. Исто тако и потчињени овим високијем тијелима органи устројавају се.

Државна машина може већ да ради. Састав јој је тавав да ће моћи добро радити — ако не буде оскудице у уљу. Да ове не буде, биће брига ономе, који је и до сада ово парче српске земље чувао и пазио као очи у глави, као зеницу у оку.

Сад кад смо наступили на поље унутрашњег рада, чисто смо у забуну с ког краја да почнемо. Са свијех страна зјапи на нас празнина; куд се год окренеш, свуда ваља стварати, подизати, исправљати; потреба ниче из потребе, све једна неодољивија од друге, а све их ваља подмирити.

Ко је год беспристрастан, нико нам замјерити не ће, што се оваки затекосмо на измаку деветнаестог вијека. Ми нијесмо постидни за онај посао, који нам је удес упртно на рамена за толико вијекова. Ми смо га радили с најбољом вољом и свагда с успјехом сталнијем. Но баш тај посао, тај историјски задатак наш налагао нам је свом одсудношћу, да се лишавашмо свега онога, чим су сретни толики други народи, који се у бољем положају налазе, — налагао нам је да годи и паги живот у овимјем кршима чувамо само за дјела освете косовске, за извршење драгога аманета српске народне слободе и јединства, који нам је предат у наслједство. С

тога се и повукосмо у ове горе непроходне и безводне, одакле су сијевали и ударали громови наши на старога крвника. С тога и бијасмо осјечени од цијелога свијета.

Данас пак, кад смо на пола готови са спољашњим задатком својим, ваља нам ући у свијет, ваља нам ступити у коло образованијех народа, у заједницу правнијех држава. А да бисмо ту примљени били како ваља, иште се претходно, да се изнутра уредимо, да својим унутрашњим државнијем установама дамо извесне облике, по којима ће се познавати и у свијету припозната бити наша држава као једно уређено државно тијело.

То је учињено најновијим устројењем државнијех власти: највиших и најнижих.

Но далеко је од нас и помислити, да је тијем све учињено и да се за даље ништа бринути не треба. Ми не смијемо и нећемо рећи: е сад хвала Богу имамо државни савјет и министарство и велики суд — на куд ћеш више?

Ови државни органи, ако би остали без живота, не би много користили од њих имала земља ни народ. За то у њих ваља улити дух живота, а то ће им се улити живом радњом и неуморним настојавањем, да се по свијема струкама развије енергична и трајна радљивост и вредноћа, да се пробуди што је заснало, да се потребе што се устојало, да се оживи што је умрло, да све чивијице у државној машини прораде, да кроз све жилице државнога тијела проструји новијем дахом обновљена крв, која ће хранили сву земљу и обновити цио царо.

Ми смо увјерени, да наши државни савјетници, министри и велике судије, које је Његово Височанство Кијаз и Господар Својим високијем повјерењем одликовало, и не мисле, а по својим способностима и личним својствима, и не могу друкчије чинити него тако, и са задовољством и патриотском радошћу биљежимо овдје, да се већ у ове прве дане, како су нови државни органи устројени, осјетила у цијелом државном животу нашем нека живост и енергија, која ако тако за на вијек потраје (чему се свакако надамо), обећава да ће уродити благословенајем плодом по напредак ове земље и благостање народа.

Кад врхови државне власти тако добријем примјером претходе и свијетле, онда се у толико више може очекивати од нижих и потчињених органа да ће савјесно дужностима својим одговарати. А у тој складној и савјесној радњи вишијех и нижијех лежи најбоље јемство за тачно и уредно обављање државнијех послова.

Код овако добре воље у свијех, и код тако добра почетка морамо поуздано рачунати на успјех у дјелу нашег унутрашњег уређења, па као што не ћемо ни у чем пренаглити, тако не ћемо се ни зауставити на по пута, но постепено али сигурно, корак по корак, напријед ићи.

Да ћемо при том заилазити на

многе сметње, о томе се ни један час не сумњамо; да се у појединијем случајевима можемо и преварити у избору личности и средстава за постизавање извеснијех цијељи, и то врло добро знамо. Но све ће се то савладати јаком вољом, коју сметње само челиче а поједини неуспјеси само јој још вишу енергију улијевају.

На пошлетку, над свијема је озго вазда будно око земље Господара, коме се неће измаћи ни једна врлина и ни једна слабост, па благо оном ко се вазда у добру дјелу нађе, а тешко оном ко буде о злу радио!

Из Бугарске.

Пловдивска «Марица» доноси о жалосном стању народа бугарског у једреном санџаку, који је почео да се сели како Руси изиђоше из Једрене, овај извјештај:

«Одмах послје одласка руске војске из санџака једреног печео је и народ тамошњи, Бугари и Грци, да се селе из свијех крајева тога санџака.

Ова селидба, о којој нико не може двоумити да ће имати жалоснијех пошљедица, бива све већа. Већ се сад зна за 30,000 исељеника, а по свијем изгледима тај ће се број за кратко вријеме удвостручити.

Администрација руска чинила је све могуће, да заустави ту селидбу, али сви њени напори бише у томе слаби.

Наши читаоци знају јамачно, да је по налогу главног гувернера егзарх бугарски Јосиф препоручио у Једрену архимандриту Методију и г. Грујева, људма који укљивају потпуно повјерење и поштовање својијех сународника, да настоје око народа хришћанског да остане гдје је на миру и да се покори власти султановој и администрацији турској.

Главни гувернер, од своје стране, изаслао је с тим неким задатком г. Цанкова; но сви труди тих изасланика нијесу били довољни, те генерал Столипин отиде сам у Једрену, да својим личнијем упливом покуша убиједити Грке и Бугаре о невољама, које ће их стићи услјед селидбе, а јамчио им је ушлеђ свечанијех обвеза, које је султан узео на себе пред цијелом Јевропом, да им се неће дирати у огњиште њихово и да ће им бити обезбјеђена личност и имање.

О свему томе увјеравао је Хришћане и Реуф паша, који је наименован за гувернера вилаета једреног.

Ови напори учинило се као ће уродити добријем плодом, кад на један пут, одмах послје одласка војске руске, збише се догађаји жалосни, који из нова раздражине и узнемирише духове.

У селу Ђупли, округу узун-ђупријском, Турци опљенише цркву сеоску.

У истом округу, на путу између села Кавађики и Керхој, шест Турака ударе на три сељака хришћанска, преткуку их и отму им коње.

Један Грк из тога округа нађеп је на огњишту пола печен, с балотом у трбуху. Становници села Дуганхој донијели су начелнику округа узун-ђупријског главу једнога младог пастирчета. Убица је пронађен.

Било би одвећ дуго, кад би се набрајали сви догађаји, који су се збили пошљедњијех дана у санџаку једреном. Морамо одати пуну правду Реуф-паши, који је, како се каже, одмах наредио да се предуприједје такви догађаји за у напредак, но он није могао стати на пут жалоснијем пошљедицама таквијех догађаја: селидби народа хришћанскога из тих округа, која се сад удвостручила.

Како администрација руска великом броју ових исељеника није дозволила слободан и бесплатан повоз на жељезници, то они несретници у гомилама врвезе пута жељезничког остављајући позорицу свога старога ронства.

Еле сад се налазимо пред жалосном једном појавом, и сад нам није стало до тога да исцитујемо узроке томе, него како ће се колико толико утолити несрећа, која ће одуда народ снаћи.

Није више питање о покрету грчком или бугарском, него о селидби Хришћана, и у име Хришћанства ваља да притечемо у помоћ исељеницима, без разлике племена.

Највећи број исељеника долази из округа узун-ђупријског и Демотије. Они су се упутили у Сливну и Пловдив. Овима ваља пружити руку помоћи.

Ми смо увјерени да ће Грци и Бугари подијелити с овимјем несрећницима свој хлеб и свој крво».

«Пол. Коресп.» има овај допис из Трнова од 7. ов. м.

«Одговорачењу, којим се досада у свјема својим послевима јако одликовала бугарска скупштина, учинио је крај главни руски комисар начином, који није био баш њежан. Неочекивани долазак кнеза Дондукова—Корсакова, који је одавдје отишао на одсуство за 20 дана да у том времену прегледа војску све до Варне и Разграда, јако је изненадио чланове велико-бугарске партије, који су се заносили свакојакијем високопарнијем плановима (у очима дописника «Пол. Коресп.» Ур. Гл. Ц.) Руски владин комисар Лукијанов, који је остао у скупштини, влада се одвећ пасивно и пустио је скупштину да ради што хоће. Па и оном приликом, кад је 4. ов. м. ванскупштински одбор поднио скупштини надрт меморандума, који би се имао управити на све велике силе јевропске, те се о томе у скупштини отвори дебата, у којој је пало доста крупнијех ријечи и изјава које се нијеше ни најмање слагале са одређењима берлинскога уговора, — ни тада не нађе руски комисар да би пукило било сходном опоменом сјертати усмијане скупштинаре у границе надлежне им радње, но читаше рахат на трибуни руске новине. Тијем су се много ослободили бугарски скупштинари, те пођоше све даље путем прегјеранијех (?) захтјева. У толико им је негодније било кад су се тргли из својијех политичкијех савјерија (?). Јуче су вође партије позване биле у конач кнезу Дондукову и ту им је тај очитао буквицу. Кнез Дондуков добио је налог управо од цара, да поврати скупштинаре на законити пут и да им категорично изјави: да устав прихвати и кнеза да бирају, јер иначе велике силе могу се наћи побуњене да друго што учине с Бугарском. Кнез Горчаков обратио се у том смислу дугачком једном депешом на кнеза Дондукова, у којој га позива, да сва средства употреби да радња скупштине буде за ослобођењу Бугарску плодносна и благословена. «Но ако би», вели се у тој депешу, «скупштинари пошли путем незаконитим, који би и земљи шкодио, онда, кнеже, распустите скупштину, јер наш узвишени Господар не може дозволити, да се обијешћу оштети оно велико дјело, које је Русија с толикијем жртвама својимјем извела».

Ово је први пут, да је Дондуков тим тоном проговорноснојем Бугарима. «Ја вам желим свако добро, ма не могу допустити, да се велико дјело цара-ослободитеља компромитујете», рече кнез приватим скупштинарима, који су били као утучени. Већина их закључи да послуша савјет руски. Кад је одмах за тијем у једној конференцији велико-бугарске партије Иван Каранов устао, те ватреним ријечима препоручивао народну политику и доказивао да садашња мала Бугарска није за живот, тада усташе против њега многи од његовијех пређашњијех једномисљеника, те му рекоше: «Подудавска Бугарска красна је земља, има лијепа пристаништа, народ вриједан, трговину јаку и развијену домаћу индустрију, и ова је свакако позвана да буде средиште, око којег ће се прикупити и остале све бугарске земље. Ми не смијемо ту Бугарску ставити на коцку». Иза овога већина закључи да се приступи к вијећању о устави.

Јови јуче је занета овај важи пред-мет стављен на дневни ред, и први чланак, који говори о границама кнежевине, узет је у расправу. Биће и опозиције, о том нема сумње, но статут ће се по свој прилици брзо претрести и постаће устав земаљски. До 1. Априла биће и то готово а и кнез биће изабран, и онда ће се скупштина закључити; тако бар жели цар, да би руска војска до 3. Маја могла отићи из Бугарске.

Увидев овог поступка руске владе изостаће са свијем шаљање меморандума јевропским силама.

Како су жене у Једрену претукле митрополита Дионисија.

Бугарски лист «Марица» доноси на француском језику извјештај, потписан од председника војничкога суда у Пловдиву, пуковника Мординова, и шефа канцеларије главног гувернера Неклудова, о догађајима у Једрену, који су стали живота митрополита Дионисија. Извјештај овај званичан је, па како је у многим својим појединостима занимљив, саопштићемо га овде у цјелини. Ево га:

6. фебруара ов. г., око три уре по подне, диже се у Једрени свјетина од својих 2000 чељади, које Бугара и Грка које бугарских и грчких жена, те навали у конач гувернеру војничком, ђенералу Милоствову, молећи га да јави вишим властима, да народ хришћански из санџака једренскога никако не ће да се покорн опет на ново турској влади, те моли да му се допусти да се исели било у Бугарску било у Источну Румилију,

Гувернер им одговори одлучно, да се не славаће у толикој мери при данашњијем приликама никако не може дозволити, да би се исељеници морали борити с многијем тешкоћама како за вријеме своје селидбе тако и кад се у новом предјелу наседе, и да влада сад нема средства на расположењу да би могла ићи на руку таквој селидби, било у Бугарску било у Источну Румилију. При свијем тијем ријечима свјетина грађане непрекидно; она казиваше да ће све и сва радије поднијети, па и смрт али само на бугарском земљишту, ма никако више не ће да иде под јарам турски. Видећи ђенерал да не може ништа учинити, заповједи свјетини да се с миром разиђе, додавши да ће кроз четир дана доћи у Једрену главни гувернер Источне Румилије, па ће се онда наредити шта ће бити са селидбом у Бугарску. На то се свјетина смири и пође из коначка, а ђенерал врати се у свој стан.

Тек што свјетина изиђе из коначка, пуче глас да је томе свему крив митрополит грчки Дионисије. Овај да је увијеравао власти руске, да народ једренскога санџака једва чека да се врате Турци. На један пут овај глас прође кроз свјетину. Закључи се, да се с мјеста иде у митрополију грчку, да се ухвати митрополит Дионисије и да се доведе у конач, па ту пред гувернером да призна да је он народ издавао Турцима. У тој цијељи одвоји се један дио свјетине, па пође по митрополита. Било је ту 500 чељади, међу овим преко 200 жена грчких и бугарских, које су напријед ходиле, те прве дошле пред митрополију. Ушавши у двор опазе жене митрополита, и позову га да иде с њима у конач, па да каже властима руским, да наред не ће ни по што под владу турску.

Митрополит Дионисије стаде их грдити називајући их «кучкама и бестијама бјесомучним» и тјерајући их да иду кући па да раде и новац прибирају, јер ваља платити порезу Турцима за све оно вријеме док су Руси били у Једрену. Ово још већма раздражи жене, те ове појуре к митрополиту и стану му пријетити, ако не хоће од добре воље да иде за њима, да ће га силом одвести.

На то митрополит Дионисије одврати женама, да оне само за то воле Русе што проводе с њима блуд док су им мужеви на послу.

На то се разјаре жене па ударе у дреху: «Знамо ми да к теби доводе дјевојке», те се оборе на митрополита. Гркиња Ламбрина Кристаки хаати га једном руком за браду а другом за мошнице, те га обори на земљу. На то прискоче Гркиње: Јелена Беленутова, Јелена Васиљаки, Катарина Бакал-Николова, Бугарка Јелесија Тодорова и још друге неке жене, те стадоше газити, бити и черупати митрополита.

Дионисије се да у дреху, те притрчаше слуге његове и ухватише се у коштац са женама, но жене никако не пушташе митрополита. На то прискоче са улице неки Бугари и Грци, који нијесу били умјешани, те најприје растјерају слуге митрополитове, а за тијем узму са-

мога митрополита и поведу га у конач.

Нијесу се ни двијеста корака удалили од митрополије, кад их сусрете ђенерал Величковици на коњу, у пратњи једнога козака. Видећи гомилу ђенерал се приближи да види шта је.

У тај мах једна жена ухвати митрополита за косе и издигне му главу те га опазе ђенерал. Чим то опазе ђенерал заповједи козаку, који га праћаше, да иде у касарну и да доведе једно одјељење војника. А он сам истргне сабљу и викне на свјетину да се заустави. Но свјетина се слабо на то обзираше. Жене се оборе на митрополита с новом жестином. Једна из гомиле покуша да обали ђенерала с конача, и једва је помоћу неких Грка странаца и полицијског војника Стефана Васиљева пошло за руком, те се митрополит смјестив у једну оближњу кућу, гдје је остао док није стигао војнички гувернер.

Овај одмах нареди да се њеки из гомиле уапсе, и да се свјетина разиђе, што ова и учини, чим видје да долази војска.

Мало доцније увидјело се, да су прави кривци за времена умакли, а уапшени су припадници онјема из свјетине, који су из љубопитства дошли да виде што ће да буде.

Сва је ова граја трајала једва дваестину минута, и није било начина да се предузгоди.

Истрагом званичном пронађена су ова дјела. Одавна су окривљивали и Грци и Бугари митрополита Дионисија, да је подказивао властима турским вође уставка критског, те су ове Турци по његову казивању хватали и убијали. Догод је био у Једрену и докле год Руси нијесу дошли, он је живио у најбољем пријатељству с властима турским и није изишао из конача и шта се сваки дан с јузбашом Хаџи-Мехмедом, познатим крвопијом хришћанским. Пред долазак Руса у Једрени он је издавао налог да се сви повјешани хришћани законати или да се баце пеина да их прождеру. Он није хтпо да сахрањује никог ко му напријед много не плати, затворио је цркву св. Тројице и забрањено свештеницима бугарским да служе у њој.

Због свега тога народ га већ више није могао подносити, па се узбунио 6. фебруара, кад је чуо да је уговор мира између Русије и Турске коначно потписан а да ће Руси одлазити из санџака једренског.

То је све потврђено исказима многих свједока, који су били очевидци.

Кад је о свему томе при истрази био упитан митрополит Дионисије, он рече да њега нијесу биле ни жене ни Грци но да су га били Бугари и сувине да су му узели сахат који вриједи 5 до 6 турских лира. Но то су оповргли сви свједоци па и саме слуге митрополитове, који су нешто преслушани.

На основу те истраге пронађено је да су криви и предати су суду: Гркиње Ламбрина Кристаки, Катарина Бакал-Николова, Јелена Беленутова, Јелена Васиљаки, Анастасија Лефтерова; Бугарке: Ана Варванутова и Јелена Тодорова; Бугари: Никола Киров и Јанађија Шанев.

ГОРЧАКОВЉЕВА НОТА.

Инглешка официја министарства спољашњих послова обнародовала је, поред депеше Сализберијеве, и ноту кнеза Горчакова од 1. фебруара ов. г., коју овдје доносимо:

«Ваша Екселенција имала је доброту саопштити ми депешу маркиза Сализберија од 14. Јануара ов. г. Неку се с вашијем лордством упуштати у полемичку расправу, која не би имала никакве вриједности практичне. У осталом нема у тој депеши ништа, што се у начелу не би слагало с вашијем назорима о изведењу берлинскога уговора. Но она доказује, да се понекад влада Њез. Величанства помете о намјерама вашијем и вашијих агената. Ја сам се на то ограничивао, да прикљученом меморандуму утврдим неке чињенице, које се односе на поменуте тачке. Ја се хватам за ријечи лорда Сализберија, који рече да не ће престати полагати на срце својим агентима, како је нужно да се води помирљива политика односно свјех питања, што ничу из берлинскога уговора. Овијем уговором утврђена су изјављена начела. При тумачењу њихову и примјени могу се размимонити мишљења. Догађаји се тако развијају, да је дужност вашијем агентима, да се у границама уговора заузму за интересе онјих народа, за које смо рат водили. Ја мним, да би се опште споразумљење лакше постигло, кад би ти народи добили увјерење,

да ће њихове интересе у истој мјери Јевропа заштитавати, кад наша војска буде одоуд изнишала. Све што буде ваша влада и њени агенти чинили, да народ стече повјерење, да постане умјерен и предан, и тијем начином да се припомогне правичном и мирном извршењу берлинскога уговора, наћи ће код нас потпору.»

Писму кнеза Горчакова прикључени меморандум гласи овако:

«Руски изасланици нијесу једини, који се не слажу са својим друговима у комисији. Турци и аустро-угарски изасланици бивали су више пута у истом положају, па их нико није биједио, да отежавају изведење берлинскога уговора. Ове разлике у назорима код специјалне комисије не могу се избјећи, јер је она састављена из подчињених агената и у њој се не рјешава вишином гласова; дужност је владама, да њихову прејерану ревност зауздају и да међу њима успоставе сагласност, која је толико нужна за успјех њиховијех послова. У нарочитом случају ограничења Румуњске и Бугарске није питање о изведењу берлинскога уговора, него о томе: како да се тумаче ријечи: источно од Силистрије. Окружница царског кабинета од 10. Јануара доказује јасно, да оно, што је влада румуњска учинила у околини вароши Силистрије, није складно ни с духом ни с ријечима берлинскога уговора. Влада је румуњска ту радила на своју руку и по својем ријешила је једно питање, које зависи од одлуке великих сила. Царски кабинет ограничио се на то, да се позове на суд осталијех влада и да предложи пут к споразумљењу. Није нужно, да се поново заподире расправа о држању више или мање опасном бугарске свјетине, због којега је источно-румилјска комисија нашла за добро да обустави своју радњу. Нота државнога канцелара на лорда Лоптуса од 10. децембра 1878 доказала је, да су руске војничке власти својом силом настојавале, да се свака сметња уклони и да су учињене мјере довољне биле за јемство, да би комисија могла радити на миру.

Главни гувернер Источне Румилије, који сједи у Пловдиву, само је у толико зависан од царскога комисара, у колико то захтијева руска администрација, која у објема провинцијама постоји, и која је с почетка, према стању ствари, била јединствена и нераздјелна. Но права источно-румилјскога главног гувернера са свијем су у складу с положајем, који он као приврмени шеф једне нарочите провинције заузима. То исто вриједи и што се тиче замјерке због концентрисања организације бугарске народне војске у Софији. С почетка су сви бугарски батаљони састављали једну војску. Сад су пак учињене наредбе, да се оје војске раздијеле. За нас је од важности, да Источна Румилија има своју војну силу, која је довољна да јемчи за мир, кад наша војска оданде изађе. Руске власти много о томе настојавају, и руски официри, који сада мјестну народну војску обучавају, нијесу ништа друго него васпитачи, које ће мало по мало замијенити урођени официри. Што се тиче права наименовања, које султану припада, ово ће ступити у живот истом онда, кад се провинција устроји онако како прописује берлински уговор, а на томе сада ради јевропска комисија у Пловдиву.»

Политички преглед.

Да берлински конгрес није пронашао барут, кад је на познати начин ријешено заплете на **балканском полуострву**, види се најбоље по томе, што дјело његово не ће никако да успијева тачно. Бугари још нијесу изабрали себи кнеза, гувернер Источне Румилије још није наименован, јевропска комисија у Источној Румилији јавља да није у стању извести чл. 19. берлинскога уговора, дојаконши управник финансија Шмит поднио је оставку, комисије грчке и турске још нијесу ништа свршиле у питању о проширењу граница грчких, у једренском санџаку Турци, који су сада у њ углегли, тјерају свој стари занат и т. д. Све то показује да питање источно није ријешено но да је још већма замршено.

Сада већ почињу увиђати и невјерне Томе, да не може бити мира у онјем крајевима јевропске Турске, гдје живе хришћани, када Руси отиду на опет наступити турско господарство. Увиђа се, да ће се у том случају понављати нечовјечна дјела, која су и изазвала пошљедњи рат, те се мисли како би се то могло спријечити. Пронашло се, да ће се то моћи учинити мјешовитом окупацијом т. ј. да свака од онјих сила, које су потписале

берлински уговор, пошљу почешто своје војске која ће служити као посада у Румилији. До сада су на овај приједлог пристале све силе, осим Францеске која се још не устеза, и Њемачке која тај приједлог са свијем одбија, а и Италије, која га само с изјесним ресервама прима. Како ће ова мјешовита окупација, која је само у начелу усвојена, свој задатак свршити, то је тешко погодити, јер ту долазе многа питања, с којима су неизмјерне тешкоће екопчане, као: како ће платити трошкове, ко ће имати врховно заповједништво, како ће бити састављена окупациона војска и т. д., а сврх свега питање је: чему води та мјешовита окупација? Она не може вјечно трајати, и послје три или четир године доћи ће опет они исти Турци, који ће опет хришћане клати и давити.

Из свега тога види се, да није могуће ријешити ово питање другим по природном начином, т. ј. да се Источна Румилија, у којој већином бугарски народ живи, приједини бугарској кнежевини.

Докле се велике силе својом ревнишћу занимају око источно-румилјскога питања, дотле **грчка ствар** почиње да прави све веће тешкоће, у толико више што је порта заузела сада изазивајући положај. На заповјести њеној отишла је једна турска лађа у Грчку, а спремају се за исту цијел још и друге лађе турске. Како се поговара, и овдје је Њемачка почела посредовати. «Колоњскијев Нов.» пишу из Лондона, да Инглешка и Аустрија препоручују Турској, да уступи Грчкој њеке покрајине у Тесалији умјесто Јањине.

Грчка нота, којом се велике силе моле за посредовање, већ је предата истинјема. Што се тиче намјера великих сила, «Тајмс» потврђује, да ће оне порти дати савјет, да на мјесто Јањине уступи Грчкој њеке крајеве у Тесалији, а с тијем ће се задовољити и Грчка, која је сретна што и толико добија, јер није на рат потрошила ни кап крви и ни једне паре.

У **талијанској посланичкој кући** дошло је једва један пут до гласања о приједлозима за дневни ред, који су за вријеме расправе о буџету прихода и о финансијском програму министарства стављени. С надмашном већином гласова, 247 против 88, примљен је приједлог, што га је донио Кајроли, с допуном Кристиејевом, с којом се и Депретис сагласио.

Тијем је кабинет Депретисов одржао побједу савладивши све тешкоће парламентарне и саставивши у једну компактну цјелину све разне одломке љевичне. Докле ће ово јединство на лијевој страни трајати, тешко је погодити.

У **угарском сабору**, поводом дебате о инартигулисаноу берлинскога уговора, држао је, међу осталијема, и српски посланик др. Полит сјајну бесједу, која се са извршност своје много допала и самјем противницима његовијем и оне ствари, коју он заступа. Ми ћемо овдје по «Лојду» саопштити извод из те бесједи. Ево га:

«Могло би се рећи, да је ова дебата о берлинском уговору са свијем излишна, јер што је било не може се учинити да није било: окупација Босне и Херцеговине не да се више опозвати. Али важно је, да о једном међународном уговору од јевропског значаја, као што је берлински уговор мира, парламент угарски свој суд изрече. То је у толико важније, што су пошљеднице берлинским уговором стеченога мандата, као и даљи развитак источнога питања -- непрозрачуљиве.

Берлински уговор није ријешено источно питање, он га је само још већма замренио. Дипломатија је и овјем уговором доказала, да у течају времена «ништа није научила и ништа заборавила.» Као у времена бечког конгреса дипломатија је рјешавала о судбини народа, а није се обзирала на жеље и потребе тијех народа. Тако је дипломатија поступала и при парижком уговору од 1856: она је хтјела да на истоку трајну систему створи, а није водила рачун о одношајима тамошњих народа.

Данас је парижки уговор савладано становивше, велика једна погрјешка, због које — као што рече Ролан Жакмен — штета што се пролила толика племенита крв. Велика погрјешка у парижком уговору састојала се у том, што западна Јевропа није знала другим чим замијенити одношај између Русије и Турске, него јемством цјелокупности Турске. Западна Јевропа заузела је у цијелом источном питању негативно становивше, које од чести и сада још заузима: да се Русија отисне од јевропског истока. Али позитивне мисли за рјешење источнога питања, мисли: шта би имало ступити на мјесто Турске која се већ више не може држати

те мисли није било па је нема ни сад, не због тога што не би било за то елемента у хришћанском народима источнијем, него с тога што се неповјерљиво према Русији пренијело на хришћанске народе у Турекој. Подјемчена цјелокупност Турекоје имала би да даде неутрално земљиште за интересе Јевропе, који се размимолазе, и Турска, реформама цивилизована, имала би да ступи у јевропски «концерат».

Али несретни покушај од 20 година показао је, да Турска није способна за реформе. Русија има задовољство, да је Јевропа много прије но што је она мач из корина истргла и под беду Цариграда побједоносно присијела, дошла до тог увјерења, да Турска нема услова за јевропски државни живот и да је изгубила право на останака. Од првје па и сада још влада у Јевропи она обична фраза: ми вијесмо непријатељи слободе хришћанских народа на истоку, ма ми не ћемо да они под руску владу дођу. Но ја пита: је ли та Јевропа што урадила за те несретне народе за вријеме свога 20-годишњег експериментисања стурским реформама? Ја велим да није ништа урадила. Пред очима цивилизоване Јевропе хришћани су у мирно доба плијењени и убијани. Истом Русија морала је извући свој мач, да учини промијену на балканском полуострву. Но кад су чете руске стигле под капите Цариградске, онда се ужаснула Јевропа од моћи руске. Но и тада Јевропа није изашла на сриједу с позитивним каквим програмом за рјешење источна питања, него се опет ставила на негативно становиште, да Русију отисне с балканског полуострва. Дабоме да то овом приликом није ишло тако лако и да су се морале чинити њеке концесије, но ове нијесу задовољиле ни Русију, ни хришћанске народе, ни Турску, нити икога живог на свијету па ни самога грофа Андришија. То је садржај берлинскога уговора.

Кога задовољава мандат берлинскога уговора? Ни Мацаре ни Немце ни Словене, па кад се ипак против јавног мишљења Угарске окупација могла спровести и кад се могла наћи уставна влада, која је у опрјечи са јавним мишљењем могла узети одговорност на себе, онда је то аномалија, којој нема равне у уставнијем државама.

Што се тиче важности међународних уговора, ово питање говорник сматра као чисто теоретично. Влада у том погледу има право. Закључивање међународних уговора еминентно је право владачево. Већ сама форма међународних уговора одговара овом праву. Не државе него суверени преко својих пуномоћника закључују уговоре. Пошљедни берлински уговор није закључио опуномоћеник Францеске него пуномоћник пресједника Францеске републике. Практично не значи ово питање Бог зна шта, јер у уставнијем државама не би се смјо обнародовати ни један међународни уговор, који би био противан јавном мишљењу. Што се то десило у Аустро-Угарској, то је аномалија. Но и цијела источна политика права је аномалија.

Она се креће у противрјечностима. С једне стране хтели би на истоку да игра ролу ослободилаца према Словенима и тиме на неки начин да замјени Русију, с друге опет стране преставља окупацију као непријатељство према Словенима, као пригвјешће њихово. Тако се бар може разумјети она изрека министра-предсједника: да се окупацијом стало на главу змији словенској. Ако је пак окупација одиета само једна превентивна мјера, онда је најжалоснија политика, јер товари на нас ролу тамничара, за коју морамо да жртвујемо милионе новца и потоке крви.

Па зар ће се тиме спријечити слобода народима на балканском полуострву? Берлински уговор подијели је Бугарску на два дијела, па ипак ће се та два дијела сјединити, као што су се у пркос парижком уговору, сјединиле Влашка и Молдавска. Што је Русија створила на балканском полуострву, то Јевропа не може више оборити. Но Јевропа нема ни интереса да то чини. Народи балканскога полуострва неће итина никада заузети непријатељски положај према Русији, али довољно је то, што они хоће да бране своју самосталност и што неће да се претворе у Русе.

Угарске и мацарско племе имали би најмање узрока да непријатељују народима балканским. Не лежи опасност за мацарство у самосталности тих народа. Она лежи у другом нечем. Ако Аустрија неће да отпочне замашну источну политику, она мора прије или послје споразумјети се с Русијом, но онда мора и своју унутрашњу систему промијенити и словенском елементу уступити положај, који му пристоји. Аустријска политика не познаје никакве

народне политике. Она може према околностима бити њемачка, мацарска, али и словенска. Док је гроф Андришија министар, она неће бити пријатељска Словенима. Но Андришија може пасти, а њим и цијела система.

За сад је ова система непријатељска Словенима, па за то је и окупација Словенима непријатељско дјело. С тога говорник не може да одобри окупацију ни да прихвати берлински уговор.

Дотле Полит. За њим су говорили још њеки посланици одговарајући му на његову бесједу. Међу овима посланици од партије крајње лјевиче, Карло Етвеш, рече да оно није политика мацарскога народа коју води данашња влада мацарска, јер народ мацарски жели да народи балканскога полуострва буду слободни и самостални и помагаће им вада у тим тежњама, само не може се слагати с тим да ти народи дођу под сферу руске моћи.

На пошљетку је и министар-предсједник Тиса одговорио Политу ово: «Ја сам већ више пута каза, да политика Аустро-Угарске није непријатељска Словенима него панславизам. Господин посланик рече да је то све једно. Е онда, поштовани г. посланиче, ако је то све једно, — онда ја морам јако сажаљевати она словенска племена, јер онда ће се заиста у топљеници апсолутизма стопити сви словенски народи у такву заједницу, коју ће најприје они сами, а за тим још и други оплакивати. Но то није тако, осим у главама њеких агитатора; ја држим да они народи не би хтели жртвовати своје слободе и благостања за пансловенску идеју. Господин посланик назвао је политику монархије јадном. То ми више годи, него да ју је одобрио».

На то је Полит одговорио Тису, да он није рекао да је Словенство и пансловенство све једно, него: почем пансловенство не постоји, то се свака словенска тежња крети пансловенском.

«Српске Новине» саопштавају у свом званичном дијелу, да је Његово Височанство Књаз Милан М. Обреновић IV, уважио оставку свога дојаконшег министра просвјете и црквенијех дјела, те га је разрјешно од те дужности и ставио на расположење, а на његово мјесто за министра просвјете и црквенијех дјела поставио је професора велике школе г. Стојана Бошковића.

Исте новине саопштавају (што смо ми већ јавили) како је гроф Бреј, досадашњи царско-њемачки генерални консул у Биограду, предао 6. о. м. министру иностраних дјела писмо, којим му министар Билво јавља, да је Његово Величанство цар њемачки, изузимајући у обзир осјејечену вољу владе Њ. Височанства Књаза Милана, да изврши чл. 35 берлинскога уговора, и у надању да ће наређења овог чланка скоро добити и законску форму, благовољно одлучити, да њемачко царство буде у Србији заступљено агентом дипломатског реда и у тој цијели наименовати свог генералног консула у Биограду грофа Бреја за царско-њемачког отправника послова код владе Његовог Височанства Књаза Милана.

То исто јавља се за енглеског заступника Жерарда Гулда, који је такође постао отправник послова.

У Францеској, поред закона уставнијех којијема је изазвана дуга борба с тамошњим свештенством, највише занима се сада јавно мишљење са приједлогом о премјештају скупштине из Версаља у Париз. За тај приједлог заузимају се сви листови, па и најумјеренији. Данашње стање врло је неприродно, јер у Паризу стоји и предсједник републике и његови министри и цио владин апарат са свијема посланицима и сенаторима, а морају сваки дан да се возе жељезницом до Версаља, гдје се држи скупштина. Само кад би каква велика опасност грозила из Париза, имало би ово смисла, као што је било за вријеме комуне. Па ипак сенат се не слаже с овјем приједлогом, но је закључио, како наш телеграм гласи, да се расправа о том одгоди.

У аустријском царевинском вијећу претресао се прошле недеље царинско-политички одношај монархије према Србији, и то поводом одговора који је дао министар трговине на једну интерпелацију која се на то односила. Трговачки свијет у Бечу много је био радознао на ову расправу, јер се надао да ће из ње моћи сазнати, у колико је успјела трговачка политика министарства спољанијех послова у заштити и подупирању привреднијех интереса монархије на балканском полуострву. Но преварила се у

надању. Само су три говорника говорила о том предмету. Министар трговине Хлумецки изјавио је да су преговори са Србијом већ у току, и да га то околност приморава на ћутање и на особиту резерву у његовијем саопштењима. Горња три говорника јако су напали на Угарску, коју они биједи да је крива, што преговори са Србијом нијесу већ закључени. Међу тим стигла је вијест, да је Србија с Инглешком и Францеском склопила уговор, повлађујући тим државама највише, и та је вијест изазвала читаву бурну у царевинском вијећу, но са свијем без разлога, јер званично још није потврђена та вијест.

Д о п и с н.

(Б.) Нови-Сад, 13. Марта. — Седедина нема више! То је вијест која сваком човјку срце грозило пара... Сто хиљада становника без крова, без дома, без огњишта, без коре хљеба!

Јаук и писка за припомоћ хиљада несрећних породица нашао је одзива прво у срцима српским. Српска мјеста у околини сегединској, пуна су његових безкућника; на све стране купе Срби прилозе за страдалице, тако да нас овај најжешћи непријатељ, мацарска журналистика, која не до јуче vad-Racz-има називаше, немајућ куд ни камо, зову напошљедку спасом већег дијела становништва Сегединског.

Несрећа у мацарском Сегедину је најјачи критеријум по ком се Срби познају као потпуно цивилизован и човјечан народ, најљепша ура да спере са себе љагу, која му се намеће токорсе е је неолојалан испрам своје династије у држави у којој живи, најбоље могућство кад ће Србин да са свога мјеста скочи па да плуне међу очи сваком који се буде усудио да рече е дух непријатељства међу Србима и Мацарима, они први гаје. Србин ево показује да воли своје судржављане, а газити да се не да — и то стоји!

Грађанство наше вароши приредило је 10. о. м. концерт у корист сегединску, у дворани срп. нар. позоришта. Дворана је била дупком пуна, а цијвали су ученици српске велике ђимназије, ученици мацарске ђимназије и мађ. пјевачко друштво «Dalárda», а дружина позоришна одиграла је на ту цијељ дивну преставу «Гренгоара».

Непристрасан би човјек рекао, да други пут ученици мацарске ђимназије бирају мало солидијну пјесму, ако хоће себи каквог гласа да прибаве, јер ово што пјеваше прије би подијело ће гођ на каквој чарди и пустари но у Н. Саду, а и сами при том би требали боље се потрудити да пјесма што боље ненадне. Пјевачко друштво «Dalárda» пјевало је прилично, а «Гренгоар» се одиграо врло добро — другог израза не треба — но као што г. Ружић умије; али круна свега пјевања и цијеле светковине било је пјевање ученика српске ђимназије, који су у обће познати са свог лијепог пјевања у свој вароши и околини, а сад су их и не Срби видјели шта вриједи.

Живјели ученици српске новосадске ђимназије који су се увијек показали као достојна оmlадина српског народа, а свом честитом професору г. Грчићу што се толико с њима трудно и труди, тиме му труд најбоље наградили.

Сума сумарум: и од Новог-Сада, за које и Мацари веле да је кукина «рацке буне», имаће сегедински раскућници — опет Мацари лијепе вајде.

Домаће вијести.

— Његово Височанство Књаз и Његова Свјетлост Књаз Насљедник отишли су у прошли пошљедњак с малом пратњом пут Ријеке, гдје ће њеко вријеме остати.

— По налогу Његовог Височанства Књаза наређено је у свијетлом двору 40-дневно жаљење за г.ђом Горде Пламенац.

— Министар унутрашних послова, г. Војвода Машо Врбица, издао је првила, по којима се имају управљати телеграфски чиновници у Црној Гори.

— Аустро-угарски министар-ресидент, г. Пуковник Темел, отпутовао је у прошлу сриједу на Ријеку.

Књижевност.

— Вриједна књијара Браће Јовановића у Панчеву издала је «Снисак накладе» своје «као преглед свога

петогодишњег накмадног рада приређен поводом навршеног броја од 100 дјела». Сама ова књига израђена је врло укусно но још више вриједи оно што се у њој казује, јер ово свједочи, шта могу да учине на књижевном пољу људи устаоци, који, и ако нијесу књижевници по струци, ипак умију зрело и практично да увиде што је од потребе књижевности. Њима се има много захвалити, што је наставна књижевност наша у најновије доба много унапређена, јер чини нам се да је ово најјача и најблагословенија страна накладне радње ове књијаре. Из списка, који је пред нама, видимо да је та књијара за пет година издала 46 књига школских, 7 педагошких, 22 забавне, различита садржаја 15, учила 5 и више музикалија.

Желимо сваки напредак овој књијари и надамо се да ће и у напредак са своје стране настојавати да се књижевност српска оплоди још многпјем кориснијем дјелима, које ће угледати свијета у њеној наклади.

— Сад баш угледа свијета: Фрише Фире шала у једном чину, написао Коста Ристић. Цијена 20 нав. (Ово је свеска XIV зборника позоришних дела).

Шаљива ова игра жива је слика велике једне друштвене мане, која жали боже од неког доба и у нас све већма маха отима — с тога је не само са позорице погодила куд је сањерала него и много читалици моћи ће бити за забаву и поуку, — и опонена за времена, шта може карта да учини.

— Од «библиотеке за женски свијет» изашле су ове двије свеске: Старо вријеме стари обичаји написао Лукијан Сјемјески превео Сава Петровић. Цијена 25 новч.

— Стари Глумач приповјетка од Павла Ђулајије превео Сава Петровић. Цијена 40 новч.

Ове две свеске достојно настављају низ одабраних приповједака за женски свијет.

Ова прва забавиће лијепо наше читалице красним призорима из живота сродног нам племена пољског — а ова друга увешће исте у тајанствени и заносни свијет глумачки, — пун чара али и горчине. Ове књиге могу се добити и у књијари Ј. Павловића на Цетињу.

П Р И П О С Л А Н О *).

Да се зна.

Неки дан послах одавлен «рекомандовано» писмо у Мостар, но ц. кр. аустријска пошта у Котору поврати ми то писмо натраг, ваљда с тога узрока, што се рекомандована писма не смију отвара. То исто писмо пред књаж. пошт. чиновницима ставио сам зад у отворену коверту, те молим которску пошту нека се увјери, да је писмо безазлено и просто трговачки посао, коме та ц. кр. мјера није користила. Мој пак мостарски пријатељ, чијега се депа овај посао поглавито тиче, нека не криви мене, ако му трговачки његов интерес пострада. — Дакле: нека се зна.

Цетиње, 23. Марта 1879.

Јово Дреч.

Р а з н о.

(Особито умјетна ура.) Најсавршенија и најумјетнија ура што их је икад било, изложена је од неколико дана у граду Колумбусу у сјеверо-американској држави Охво. Урар је радио осам година, док је довршио то дјело. Том уром хтио је приказати све велике догађаје у повјести сјеверо-американске уније, те је посве усвоио. Ура је 5 стопа широка, а 10 висока, те стоји на двије силне орлове панце, које су украшене са 13 звјезда, тринаест првих држава уније. У дванаест сати прикажу се сви знаменити догађаји уније. Ту долази Вашингтон величанствено, бојеви се показују, радње је врло много у свијем облицима, вјера, апостоли, а у дванаест сати, дакле у задњи час, излази Линколи те нови закон о ослобођењу робља. Ступа равно према робу, који је припет уз ступац на продају. Кад му се је предсједник на неколико крока приближио, погледа роб у дошљака, и тај мах падају с роба вериге те се изабљени несретник баца на кољена и захваљује Богу и ослободитељу на срећи. Све друге приказе једнако су живахне. Женијални урар показиваће уру по свијем американским градовима.

Уредништво не прима на себе одговорности за оно, што под овом рубриком пише.

(Велика старост). У Најхамеру у Ческој светковала је неки дан Јосипа Кох свој 105 рођендан. Родом је из Пожуну, прилично чила и потпуно је здрава, те је на 100 свој рођендан играла још чардаш. Живјела је увјек врло умјерено, те се држала за лијек мрале воде и фришкога масла. Има четрнаесторо живе дјеце, четрдесет и петоро унучади и много праунучади. Још сад занима се за све, што се по свијету дагађа.

(Обичаји Зулу Кафра). Миснонар Уит држао је прошле сриједи у Сити Темплу у Лондону занимиво предавање о обичајима Зули-Кафра. Предавању присуствовао је такође Умквелантаба, стричевић зулускога кнеза Цетиваја. Зулу-Кафри најволе разговарати се и препирати о стварима, које су кад што и замршене. Чудновати су обичаји код женидбе. Родитељи продаду дјевојку заручнику на просто за извјестан број глава стоке, које је дао за своју жену, или можда и више. Сав посао нашољу обављају жене; код економије не баве се мушкарци ничим ван само дојењем крива. Женама је под смртну казну забрањено дотаћи се краве. Свака жена има своју посебну колибицу од плетера и сламе; у тијем колибама има на сред сриједи огњиште, а дим иде на врата ван. Залуји вјерују, да душе прелазе у животиње, те су им змије особито свете, јер су у њих душе покојнијех саплеменика.

Данас кад хоће да наступе љепши дани по Српство, данас кад зора слободе и уједињења већ је на прозорју, данас кад би највећа нужда била, да нам се ваљани и родољубиви Срби рађају и умножавају, данас на мјесто свега тога не чују се други гласови него тужбалице, не читају се радостни гласови већ само оплакивања и нарицања или за каквим ваљаним браноцем народних права и закона или за каквим научним књижевником, или за стручним професором или за полетним pjesником — све црпило иза црпила.

И од мене дакле не надајте се другом чему него да и ја оплачем једног младог, ваљаног душом и срцем Србина: **Константина М. Ивелића** нема већ међу живијема. Рођен, одгојен и васпитан у правом духу српском, ни 30 пуних година не навршио, тек почео да ужива сласти свога млађаног живота, немила смрт покоси нам га, истргну нам га у најљепшем цвијету младости у вријеме кад није морао мријети.

Самоук, без икаквих осим основних школа био је стекао толико знања, да је три језика скоро савршено познавао, поштарски чиновник био и баш мало прије смрти Управитељство Далм. Пошта било га је повисело у чину; а да је и од остале браће Ришњана чашић био, свједочи нам то, што је у својим младим годинама и Пријеједно обћински био. Да је опште љубљен био, показала нам је његова јучерашња огромна пратња до гроба.

При опјелу, кад је овозјести парох, врли наш г. прота Перазић, почео његове заслуге и врлине цртати, није у цркви живе главе остало којој нијесу горке сузе низ образе потекле. Жалостан је то призор био. Још жалостивијак гледајући његову ошвијешену мајку, ће својим очима гледа да јој њезина јединка, њезину храну, крену свијећу црної земљи предају.

Ох брате Косго! да ти је само за часак устати да видиш своју саморану мајку, своју својту и осталу браћу, како си их у црно завно и како за тобом туже.

Твоја мила успомена остаће на дуго међу нама, а твој младој тијелу нека буде лака црна земљица!

Рисан, 19. Марта 1879.

Г. Богдану К. Пајићу у Сиску. — Примили смо од Вас 3 ф. а. вр. у име претплате «Српске слог» на «Глас Црногорца» и лист Вам одавад редовно шаљемо. Гдје је узрок те листа неprimате, не можемо знати. Зло и наопако, ако међу хрватским поштанским чиновницима има и такве чељади, која наш лист на «Српску Слогу» упућен с тога не отправља куда треба, што јој се то име не допада. На пошлетку ми ћемо адресу промијешити онако како желите.

Јавна благодарност.

Свима онима у Рисну и Котору, који указаше брачко саучешће при спроводу и прочем, мртвом тијелу мога незаборављенога јединка **КОНСТАНТИНА** изјављујем овим најсрдачнију благодарност.

Рисан, 19. Марта 1879.

Неутјешна мајка:
Ана удовица **Ивелић**.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ЦАРИГРАД, 18. Марта. — Увјерава се, да порта пристаје на мјешовиту окупацију у Румилији. Пошто је султан повукао натраг свој берат, Кередији је подано оставку. Директор финансија у Румилији подио оставку. Међународна комисија у Пловдиву извјестила је велике силе, да она не може извршити чланак 16. берлинскога уговора.

НАПУЉ, 18. Марта. — Највиши суд одбио је жалбу Пасанантову (који је хтјео да смачне краља).

ЛОНДОН, 18. Марта. — Влада је изјавила у посланичком дому, да није примила никакве вјести, да се погодба с Јакуб — каиом развргла.

РИМ, 18. Марта. — Посланичка кућа расправила је и усвојила буџет са 241 гласом против 88.

БЕЧ, 18. Марта. — Приједлог руски: да се продужи пуномоћ јевропској комисији у Румилији и да се тамо успостави мјешовита окупација за одржање реда, може се сматрати да ће бити усвојен од свијех сила.

ПЕТРОГРАД, 20. Марта. — До сада су у начелу усвојиле мјешовиту окупацију Аустрија, Инглешка, Русија, Турска. И Италија, премда с резервама. За Францеску не зна се шта је коначно одлучила. Њемачка ће за цијело одбити.

БЕЧ, 21. Марта. — У посланичкој кући поднесена је интерпелација, којом се пита: е да ли се то слаже са законом војничким, да се аустријске трупе употребљују за окупацију једне стране земље, која није непријатељска и која не граничи с монархијом, као што је Румилија. У другој једно, интерпелацији пита се: е да ли су истините вјести о мјешовитој окупацији Румилије.

ЦАРИГРАД, 21. Марта. — Оставка Керединова није примљена.

БЕРСАЉ, 21. Марта. — Сенат је одлучио, да се одгоди расправа о повратку парламентарнијех кућа у Париз.

ПОШТАРСКИ ЉЕТНИ РАСПОРЕД

поласка и доласка пошта од данас до свршетка Септембра 1879.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетња: у понедељак, у четвртак и у суботу. Предавање до 11 ура у јутро.

Долази из Котора у понедељак, сриједу и суботу. Раздавање у 8 ура у јутро, ако пароброд стигне на вријеме.

ДЕЛИЖАНЦА полази са Цетња у суботу у 5 ура у јутро. Предавање у петак до 6 ура по подне.

Долази из Котора у неђељу, раздавање у 8 ура у јутро.

Официја је сваки дан отворена од 9 ура до 12 у јутро а од 4 до 6 по подне. Цетње, 20. Марта 1879.

Управитељство
Књ. црногорске поште.

О Г Л А С И

Књижара Ј. Павловића

НА ЦЕТИЊУ

има на продају ове књиге:

ЦАРИЋ, календар	Ф.	—	20 н.
ЧОВЈЕЧИЈЕ ТИЈЕЛО	»	—	80 н.
ДОКУОР ОКС	»	—	70 н.
ХЉЕБ ШТО ГА ИЈЕМО	»	—	40 н.
ДЈЕЧИЈЕ РАДОВАЊЕ	»	—	30 н.
РАЧУНИЦА за 6.ти разред	»	—	80 н.
» 5.ти	»	—	20 н.
» 4	»	—	20 н.
» 3	»	—	15 н.
» 2	»	—	25 н.
О ЧУВАЊУ ЗДРАВЉА ДЈЕВОЈАЧКИ СВИЈЕТ	»	—	1 20 н.
ВУЈИЋЕВА Срп. Граматика	»	—	80 н.
О ГАЈЕЊУ КРГОЛЕ	»	—	80 н.
ЖЕНСКИ ЗАБАВНИК	»	—	45 н.
ФИЗИКА	»	—	60 н.
ОПШТА и ПОСЕБНА наука о пољодјелству	»	—	40 н.
МАЛИ КАТИХИСИС	»	—	10 н.
СРЕДЊИ	»	—	15 н.
КРАТКИ	»	—	20 н.
УПУСТВО за прву наставу дјецe у вјери	»	—	20 н.
СРПСКА народна основна школа	»	—	60 н.
ЧЕСНИЦА	»	—	30 н.
РАДОВАНОВ ЦАР	»	—	30 н.
ДАНИ ОДМОРА	»	—	25 н.
ШАРЕН СВИЈЕТ	»	—	1 н.
ХЕМИЈА	»	—	60 н.
УРЕДБЕ за српске народне школе	»	—	40 н.
ЗООЛОГИЈА	»	—	30 н.
БОТАНИКА	»	—	30 н.
МИНЕРАЛОГИЈА	»	—	30 н.
ПЈЕВАНИЈА у тврдијем корицама	»	—	1 н.
ПЈЕВАНИЈА у мекијем корицама	»	—	80 н.
ДЕЧЕНСКИ ПРВЕНАЦ	»	—	50 н.
ГОГОЉ, Мртве душе	»	—	70 н.
ПОСТУПАК при настави у рачуну	»	—	60 н.
САНОВНИК мали	»	—	30 н.
СВЕТКОВИНА Књ. Мил. Обреновића	»	—	25 н.
БИБЛ. ПОВЈЕСТИ нов. завјета	»	—	45 н.
ЈАНЊЕШЕЦЕ	»	—	45 н.
КРАЉЕВИЋ МАРКО	»	—	80 н.
ПЈЕСМЕ по Сријему	»	—	60 н.
ДРАГА ПРИПОВЈЕТКЕ Вл. Ђорђевића	»	—	1 н.
ПИТАЊА, како се састављају	»	—	60 н.
БАШТОВАН ПРИПОВЈЕТКЕ Мил. Шанчанина	»	—	1 н.
МАМА ГРОФЦА	»	—	60 н.
ПОСТУПАК при настави у обичн. разломц.	»	—	40 н.
ЧЕСТИТКЕ	»	—	25 н.
КО ГРИЈЕШИ, РОБ ЈЕ грјеху	»	—	70 н.
НАША ЗЕМЉА, св. I	»	—	60 н.
» II	»	—	60 н.
УВЕО ЛИСТАК	»	—	70 н.
МАЛА БИБЛИОТЕКА	»	—	30 н.
ПЧЕЛЕ	»	—	15 н.

КОЧИНА КРАЛИНА	»	—	1 20 н.
УСПОМЕНЕ ИЗ ПОЉСКЕ револ.	»	—	25 н.
ЗБИРКА нар. пјесама	»	—	20 н.
МАЛА КАТАВАСИЈА	»	—	20 н.
О ДИФТЕРИЈИ	»	—	30 н.
ПЈЕСМА слави и побједи	»	—	15 н.
НАСТАВА у срп. језику	»	—	25 н.
ШЕСТ КАГИФОРН прича	»	—	80 н.
ТАРАС БУЉБА	»	—	80 н.
АЛБУМ хумор слика	»	—	60 н.
О ЧОВЈЕКУ	»	—	40 н.
СОЦИЈАЛНА демократија	»	—	30 н.
ГРОБАР	»	—	50 н.
О УЗРОЦИМА ПОЈАВА У орг. природи	»	—	70 н.
ЗИМОНИЈА ПОРИЈЕКЛО	»	—	30 н.
ЗЕМЉОПИС ЗА СРПСКЕ нар. школе	»	—	50 н.
» III. IV. разред	»	—	60 н.
КАТАВАСИЈА ВЕЛИКА	»	—	20 н.
РЈЕЧНИК српско-њемачки СОЧИНИЦА	»	—	3 60 н.
БАРЈАКТАР БОЈАНА	»	—	15 н.
ОБЛИЦИ СРП. ЈЕЗИКА	»	—	60 н.
РАД и I. разреди. основне школе	»	—	80 н.
ШТО ДИЛКА НАВИКЛА	»	—	40 н.
ЕРЕМИТ у РУСИЈИ	»	—	60 н.
ПРИЈЕДЛОГ Богдана Кузмановића	»	—	15 н.
ЖЕНА ДА ВАС БОГ САЧУВА	»	—	25 н.
РИБАРКА	»	—	70 н.
ЕМИЛ	»	—	40 н.
КУЛА БАЈА ШИВЉАНИНА	»	—	20 н.
ИДЕЈЕ	»	—	60 н.
НЪВИ ПАКАО	»	—	60 н.
СРБОБРАНКЕ	»	—	60 н.
ИЗВОД ИЗ СТАРО-СЛОВ. грамат.	»	—	60 н.
ИЗВОД ИЗ СРП. ГРАМАТ. НАРОДНИ ПРИЈАТЕЉ	»	—	40 н.
ПРЕДАВАЧ	»	—	50 н.
ПЈЕСМЕ МИЛЕНКОВЕ	»	—	1 н.
ФРИШЕ ФИРЕ	»	—	25 н.
СРЕА У БРАКУ	»	—	90 н.
ФАУСТ	»	—	40 н.
ПЈЕСМЕ МИТЕ ПОПОВИЋА	»	—	1 н.
СТАРИ ГЛУМАЦ	»	—	50 н.
ДЕКЛАМАТОР	»	—	80 н.
СТАРО ВРИЈЕМЕ, стари обичаји	»	—	30 н.
ПРАВИЛА СВ. АПОСТОЛА УПУСТВО ЗА ПРЕДАВАЊЕ Буквара	»	—	80 н.
ИЗЈАШЊЕЊЕ СВ. ЛИТУРГИЈЕ СПОМОБНА КЊИГА црква	»	—	60 н.
» појања	»	—	50 н.
ПОГЛЕДИ У ПРАСВИЈЕТ	»	—	50 н.
ГИМНАСТИКА	»	—	1 н.
ПЈЕСМЕ У ДВА ГЛАСА	»	—	40 н.
ДАН И НОЋ	»	—	30 н.
ШУМАДИНЧЕ	»	—	1 н.
ШЕМАТИЗАМ	»	—	20 н.
БОЈ КОД МОРАТА	»	—	1 40 н.
РОМАН СИРОМ. МЛАДИЋА ЦРНОГОРСКА ВИЛА	»	—	1 н.

Цијене овдје означене разумију се у цетњском тецају, рачунајући једну цванцију у 40 новчића.

Наруџбене из унутрашњости Црне Горе, уз припослани готов новац, извршиће се тачно првом приликом, а чим се отворе поштанске официје по главнијем мјестима Црне Горе, чему се од наше високе владе скорим надамо, путем поштарскијем.

Код толикијех болести, које човјештво сналазе, ни једне нема против које се наука толико узалудно бори као што је

Падавица и Грчеви (епилепсија).

Лијекови, који су употребљавани до сада против те ужасне болести, по највише нијесу имали никаквог или са свијем пријатног успјеха. Мени је чудноватим и особитим случајем пошло за руком, да знајем начин, како се болесници ове врсте са свијем и за свагда могу излијечити од те болести.

Болесници, ма колико да су се до сад лијечили и без успјеха љекаре призивали, нека се с повјерењем и што прије на мене обрате.

J. H. LIEBIG,
Berlin, S., Brandenburg-Strasse 44.

Р љ а в о л и ј е ч е н а

и с тога одавно занемарена епифила и болести које отуд долазе, као: оспе по кожи, застарјело цурење (ма и у секундарном стању), мушка учмалост услед тајнијех навика, болови бешике и т. д. лијечи темељно и за свагда под гаранцијом сјајног успјеха, без сметње у обичном раду и начину живота и без да остане траг болести, за најкраће вријеме и пријатним начином

J. H. LIEBIG,
Berlin, S., Brandenburg-Strasse 44.

нв. Умољава се да се приложи опис болести (и колико је трајала). — Уједно се саопштава, да, од како сам се вратио с пута из Италије и Францеске, лијечење бива под мојом личном управом.

Одговори управе.

Г. Јову Глишићу, бакалу у Сарајеву. — Примили смо Ваше писмо су три ф. а. вр. у име претплате, по почем сте нам новце послали у писму не плаћеном, за које смо ми овдје морали платити 57 новч., то Вам претплату рачунама само у пет мјесеца.

Сл. Народној Читавници у Отоццу. — Примили смо од Вас у име претплате див ф. а. вр., по почем писмо Ваше, у којем сте нам послали претплату, није било наплаћено те смо ми за њ морали платити 24 новч., то Вам претплату рачунамо само на три мјесеца и по.

Г. Милошу Доброти у Скрадину. — Ваша претплата траје до 1. Априла ов. г. А примили смо на ново од Вас 3 ф. а. вр., које Вам урачунавамо у даљу претплату на шест мјесеца дакле до 1. Октобра ов. г.